

Antiushko, D. (2022) Certification as a component of ensuring efficiency of organic productions activity. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 26, no. 1, pp. 12-22. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>

СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЧНИХ ВИРОБНИЦТВ

Дмитро АНТЮШКО

Державний торговельно-економічний університет

вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156

e-mail: d.antiushko@knu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4135-6439>

Article history:

Received: April, 2022

1st Revision: April, 2022

Accepted: April, 2022

JEL classification:

L23

Q00

Q01

Q18

Q59

UDC:

006:338.439]:631147

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2022.01.012>

Анотація: Значної популярності серед населення і на глобальному, і на вітчизняному рівні в наш час набуває тенденція на здорове харчування, однією з основних складових якого є споживання органічної продукції. Важливим способом підтвердження того, що певні товари є органічними, вважається сертифікація. Україна характеризується значним потенціалом виробництва органічних виробів, є одним із світових лідерів за обсягами їх експорту, забезпечуючи досить значні фінансові надходження та зайнятості працівників. У результаті воєнних дій росії діяльність українських організацій органічного сектору опинилася під загрозою. У статті проаналізовано та досліджено значення сертифікації для забезпечення ефективної діяльності операторів органічного ринку, законодавчо-нормативне забезпечення її проведення в Україні, основні галузі органічного виробництва, що їй підлягають, державного регулювання органів для проведення, поетапність та особливості даного процесу, його тривалість, офіційного оформлення результату. Визначено та охарактеризовано основні нормативні документи, на відповідність яким проводиться сертифікація органічних виробництв і продукції у міжнародній, закордонній і вітчизняній практиці. Встановлено перелік органів сертифікації органічних виробництв, визнаних Європейською Комісією для надання послуг контролю за органічним виробництвом та обігом органічної продукції в Україні, що мають право видавати сертифікати інспекції на експорт. Визначено, що серед них представлена вітчизняна організація ТОВ «Органік Стандарт», послуги якої характеризуються найвищою популярністю на українському рівні. На основі проаналізованого матеріалу досліджено, що сертифікація значно сприяє забезпеченню ефективної діяльності учасників органічного ринку, у першу чергу виробників, створюючи передумови для довіри споживачів, відкритті ринків збуту, співпраці, диверсифікації асортименту виробів, управління якістю продукції та ризиками, що виникають у роботі. Встановлено, що особливо актуального значення для відновлення економіки сертифікація набуває в умовах воєнного стану.

Ключові слова: сертифікація, органічна продукція, органічне виробництво, експортний потенціал, маркування.

Антюшко Д. Сертифікація як складова забезпечення ефективної діяльності органічних виробництв [Електронний ресурс] / Дмитро Антюшко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2022. — Вип. 1(26). — С.12-22. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Одним із трендів, що набули широкої популярності у наш час як на глобальному, так і вітчизняному рівні, є орієнтація на здорове харчування. Серед складових, за допомогою яких даний вид забезпечення харчових потреб людини може бути реалізований, у тому числі з урахуванням принципів збереження екології, соціальної відповідальності, турботи про майбутні покоління, нинішнім часом значна увага приділяється споживанню органічної продукції. Продукти, що відносяться до даної асортиментної групи, характеризуються значно нижчим вмістом хімічно синтезованих сполук, зокрема багатьох мінеральних добрив, стимуляторів і регуляторів росту, пестицидів, гербіцидів, антибіотиків, генетично модифікованих організмів, заборонаю використання додаткових операцій у технологічному процесі виробництва, у першу чергу внесення штучних барвників, ароматизаторів і консервантів, іонізуючого випромінювання, рафінації, мінералізації та інших, і, як результат, підвищений рівнем безпечності та споживної якості. У той же час, у зв'язку із зазначеним урожайністю і рівень виходу рослинної та тваринної продукції при такому виробництві будуть характеризуватися нижчими обсягами (у середньому на 10-20 %) й для компенсації витрату кінцевому випадку вищою ціною. Одним із основних засобів підтвердження факту, що певні вироби є органічними, вважається проведення сертифікації процесу їх вирощування або виготовлення, яка при позитивному результаті передбачає видачу передбаченого підтверджуючого документа, право маркування цих товарів спеціальним логотипом, внесення відомостей про відповідного оператора ринку до визначених на державному рівні реєстрів, визнаних на міжнародному рівні [1].

Упродовж останніх років виробництво даних продуктів у нашій державі характеризується значними обсягами, причому значна їх частина експортується закордон, забезпечуючи досить значні валютні надходження [2-4]. У поточному році маркетинговому році (МР) у результаті воєнного нападу російської федерації на територію України у прогнозується доволі значне скорочення темпів одержання даної продукції, зокрема в південних, східних і центральних областях країни. У той же час, додатково до заходів державної підтримки бізнесу одним із перспективних засобів мінімізації фінансових втрат і забезпечення відновлення діяльності організацій сфери органічного виробництва є проходження ними сертифікації у відповідності з міжнародно визнаними нормами. Це, в свою чергу, дасть змогу продовження експорту та забезпечення внутрішнього ринку даних товарів і, як результат, залучення грошових ресурсів для відновлення економіки України.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вивченню аспектів формування та забезпечення належного функціонування ринку органічної продукції, дослідження і впровадження методологічних підходів управління ним, зокрема заходів державного регулювання, здійснення сертифікації діяльності операторів даного ринку, визначення повноважень органів, що її проводять, присвячено дослідження та роботи закордонних і вітчизняних науковців I. Bostan, M. Onofrei [5], P. Nastase [6], H. Ummyiah [7], R. Basanta [8], Т. Кунділовської, Н. Зелянської [9], Н. Ляліної [10], Г. Гуменюка [11], О. Мінькової [12] та інших вчених.

У той же час, незважаючи на досить значний рівень наукових досліджень щодо забезпечення належних умов функціонування органічного ринку, необхідною та своєчасною на даний момент постає необхідність аналізу значення, особливостей і переваг сертифікації роботи суб'єктів цього сегменту бізнесу, що набуває особливо актуального значення в аспекті відновлення та стабілізації економіки України, зокрема

підвищення її експортного потенціалу, в контексті воєнного стану в результаті військової агресії.

3. Постановка завдання.

Метою статті є детальний аналіз ролі та значення сертифікації органічних виробництв і обігу органічної продукції, процедури, підходів і специфіки її здійснення, визначення переваг і перспектив для діяльності операторів даного ринку.

4. Виклад основного матеріалу.

Одним із загально визнаних у наш час на глобальному рівні документів, що ставить за мету припинення бідності, захист планети, забезпечення миру та добробуту всіх людей у світі, є прийнятий 25.09.2015 р. Генеральною Асамблеєю ООН «Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» [13]. Ключового значення при досягненні визначених даним актом 17 Цілей сталого розвитку набувають належні умови для забезпечення відповідного потребам здорового харчування населення й ведення сільського господарства, що, в свою чергу, можуть бути реалізовані в процесі виробництва та споживання органічної продукції.

Упродовж останнього часу культура споживання органічної продукції в світі, зокрема на рівні країн ЄС, характеризується значними темпами розвитку та набуття популярності, зокрема за підсумками 2020/2021 МР частка цих продуктів у загальній структурі споживання продовольства перевищила 1% [14]. Пояснюється даний факт, у першу чергу, вищим рівнем орієнтованості на здорове харчування, у т.ч. під впливом поширення коронавірусної інфекції COVID-19, прагненням збереження навколишнього природного середовища й біорізноманіття. Наразі виробництво органічних товарів проводиться в майже 190 державах світу, до даної сфери господарювання залучено більше ніж 3,5 млн осіб населення та 73 млн га загальних площ [14–16]. Доречно також відзначити, що рівень попиту на органічну продукцію у багатьох державах світу, зокрема США, учасницях ЄС, значною мірою перевищує відповідний показник пропозиції, що відкриває значні можливості для експорту та постачання з інших країн [14, 15].

Завдяки наявному ресурсу органічних площ близько 460 тис. га, що становить майже 1,2% загальносвітових, сприятливим для виробництва погоднім умовам, наявним трудовим ресурсам, вигідному географічному розташуванню наша держава має значний потенціал для виробництва та збуту виготовленої органічної продукції в світі. Підтвердженням затребуваності вітчизняних товарів даної групи на зовнішніх ринках є дані про те, що за обсягами експорту в 2018 р. наша держава стала 2-ю в світі, 2018 і 2020 рр. – 4-ю, забезпечуючи постачання більше 24 категорій виробів. Воєнний напад російської федерації значною мірою поставив під загрозу ведення органічного бізнесу в Україні в 2022/2023 МР. Так, початок посівної кампанії цієї продукції відбувається в складних умовах, зокрема через ракетні удари по значній кількості територій України, необхідність відновлення після окупації та руйнувань у Житомирській, Київській, Сумській і Чернігівській, активні бойові дії в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській областях, Луганській, де посіви не розпочалися взагалі. Через військову агресію певна частина працівників, які мали бути залучені до підготовки та проведення посівів на органічних територіях, частково покинули місця проживання й роботи, були задіяні в оборонних заходах, волонтерських акціях, розміщенні біженців. Доречно відмітити, що багато виробників, орієнтованих на реалізацію продукції закордон, мали переорієнтуватися на вирощування інших зернових, плодовоовочевих культур, зокрема ярої пшениці та овочів,

переглянути доцільність діяльності через тимчасову часткову заборону й державне ліцензування експорту харчових ресурсів для забезпечення продовольчої безпеки населення. У той же час, для стимулювання роботи суб'єктів господарювання, зокрема у сфері виробництва органічної продукції, державою створено спрощені умови оподаткування, надано безвідсоткові кредитів на закупівлю посівного та паливно-мастильних матеріалів.

З метою відновлення економіки держави, одержання необхідних для перемоги української армії у війні ресурсів і фінансових коштів, збереження сектору вітчизняного органічного виробництва необхідно застосовувати максимально можливий спектр заходів, направлених на підвищення економічної прибутковості, впевненості в надійності вітчизняних виробників, постачальників і асортименту товарів. Одним із найбільш дієвих засобів, що зможуть забезпечити не лише відповідність вимогам законодавчо-нормативної бази країн-імпортерів, довіру до належних властивостей продукції, простежуваності її торговельного шляху до споживача, а й впевненість у збереженні укладених торговельних відносин, зокрема своєчасних поставках у відповідних кількостях, є сертифікація виробництва та обігу органічної продукції.

Відповідно до норм діючого Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [1] юридичний термін «сертифікація органічного виробництва та/або обігу органічної продукції» визначається як «перевірка та встановлення відповідності виробництва та/або обігу продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції».

Основними нормативними актами, що визначають вітчизняну законодавчу базу у сфері сертифікації органічних виробництв, є Закони України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [1], «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [17], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції» [18], «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу» [19], Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження державного логотипа для органічної продукції» [20] та інші.

Згідно з вітчизняним законодавством [1] визначено, що органічне виробництво є сертифікованою діяльністю, пов'язаною з виробництвом сільськогосподарської продукції (у тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво (включаючи збирання), підготовка, обробка, змішування та пов'язані з цим процедури, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції), що провадиться із дотриманням вимог законодавства. Встановлено також, що галузями органічного виробництва, які підлягають сертифікації, є органічне рослинництво, зокрема насінництво та розсадництво, органічне тваринництво (включаючи птахівництво та бджільництво), органічне грибівництво (у тому числі вирощування органічних дріжджів), органічна аквакультура, виробництво органічних морських водоростей, харчових продуктів, зокрема органічне виноробство, органічних кормів, заготівля органічних об'єктів рослинного світу. На основі проведеного аналізу законодавства [1] встановлено, що в нашій державі сертифікація діяльності операторів ринку органічної продукції може здійснюватися як органами, внесеними до Реєстру

органів сертифікації, відповідно до українського законодавства, так і установами, внесеними до Переліку органів іноземної сертифікації, відповідно до вимог законодавства іншого, ніж українське.

Згідно з положеннями вітчизняного законодавства [1, 18] для набуття статусу оператора органічного ринку певним суб'єктом має бути подано підписану уповноваженою особою заяву про проведення сертифікації, укладено відповідний договір із певним органом сертифікації та здійснено оплату даних послуг. Останній після цього подає до Міністерства економіки України заяву про внесення визначеної юридичної особи до Реєстру операторів, що виконується упродовж 10 днів. На основі укладеного договору з певним заявником сертифікуючий орган долучає його до річного плану здійснення перевірок, визначає їх строки та форму, зокрема першої, що є підставою для встановлення перехідного періоду, та планової. Варто відзначити, що при проведенні першої перевірки на всіх етапах виробництва та обігу здійснюється відбір ґрунту, певних матеріалів чи продукції для досліджень, надається необхідна основна й, в разі імпорту виробів, додаткова інформація. За результатами проведеної роботи органом сертифікації у день завершення перевірки готується передбачена довідка, на основі якої з урахуванням наданих оператором відомостей інспектор відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції оцінює роботу та складає звіт, що також надсилається заявнику. Досліджено, що відповідно до встановлених норм [18] для проведення першої інспекції передбачено до 10 робочих днів, проте аналіз практичного досвіду роботи акредитованого на міжнародному рівні для проведення органічної сертифікації ТОВ «Органік Стандарт» [21] свідчить про його тривалість у більшості випадків 6-8 днів. На підставі сформованого звіту приймається рішення про видачу або відмову у видачі сертифікату, термін чинності якого становить 15 місяців.

Також законодавством [18] визначено, що при проведенні відповідних дій органом із сертифікації визначається відповідність усіх стадій виробництва та/або обігу продукції діючим нормам шляхом проведення першої інспекції та визначення дати початку перехідного періоду (якщо застосовується), проведення наступних перевірок, моніторинг та сертифікаційний супровід господарської діяльності оператора.

Проведений аналіз даних [12, 21, 22] щодо основних стандартів, на відповідність яким проводиться сертифікація органічних виробництв і продукції, дозволяє констатувати, що загалом можна виокремити їх наступні основні групи:

- основоположні міжнародні – визначають загальноприйняті вимоги до органічної продукції, зокрема її виробництва, застосування репродуктивного матеріалу для одержання, контролю за обігом, торгівлею та процесом проведення сертифікації. До них належать «Загальні цілі і вимоги органічних стандартів» (COROS) Міжнародної федерації органічного сільськогосподарського руху (IFOAM), стандарт комісії Кодекс Аліментаріус на органічно вироблені харчові продукти, Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) №2018/848 про органічне виробництво й маркування органічних продуктів,

- національні – розроблені у відповідності з загальноприйнятими міжнародними й визначають вимоги до органічної продукції та її одержання на національному рівні. Їх прикладами є Національна органічна програма департаменту сільського господарства США (USDA/NOP), швейцарський органічний регламент (Swiss Organic Regulation), японський сільськогосподарський стандарт (JAS) та інші,

- приватні – встановлюють виші, ніж загальноприйняті вимоги та норми до органічної продукції, та орієнтовані на збут на конкретному ринку. До них відносяться Demeter (використовуються на глобальному рівні), Soil Association (Великобританія),

Naturland, Ecovin і Ecoland (Німеччина), KRAV (Швеція), BioSuisse (Швейцарія), БІОЛан (Україна) та інші.

Важливо також відзначити, що на основі проведення сертифікації на відповідність певним нормативним вимогам, зокрема національних і приватних стандартів, виробники одержують можливість маркування своєї продукції передбаченими знаками та логотипами, які свідчать про органічні властивості, та забезпечують зацікавленість і довіру нових партнерів, у тому числі імпортерів, представників торговельних мереж, через які буде здійснюватися реалізація, й, у підсумковому результаті, споживачів.

Досліджено, що в наш час серед 20 органів сертифікації органічних виробництв, визнаних Європейською Комісією для надання послуг контролю за органічним виробництвом та обігом органічної продукції в Україні та мають право видавати сертифікати інспекції на експорт, наявна також вітчизняна організація ТОВ «Органік Стандарт» [23]. Дана установа одержала акредитацію Міжнародної служби органічної акредитації (IOAS) згідно стандарту ISO Guide 17065 й наразі уповноважена ЄС проводити сертифікацію в органічній сфері за всіма 5-ма передбаченими сферами сертифікації, а саме:

- продукти рослинництва, що не піддавалися переробці,
- живі тварини або продукти тваринництва, що не піддавалися переробці,
- продукти аквакультури та водорості,
- продукти переробки сільськогосподарського походження для споживання в якості продуктів харчування,
- продукти переробки сільськогосподарського походження для використання в якості кормів,
- посадковий матеріал та насіння.

Також на основі проведеного аналізу визначено, що послуги, які надаються вітчизняним органом сертифікації, дозволяють значною мірою забезпечувати експорт української органічної продукції на ринок ЄС і США, у тому числі за рахунок розуміння потреб особливостей потреб виробників даних виробів у нашій країні та при відносно невисокій вартості (близько 30 тис. грн за вид діяльності) [3, 21]. Зокрема, упродовж 2021 року більше 75% органічних операторів з України (понад 2700 експортних відправок) забезпечили експорт вироблених товарів, що супроводжувалися сертифікатами, виданими ТОВ «Органік Стандарт» [21, 22]. Це, в свою чергу, свідчить про досить значний рівень ефективності сертифікації, зокрема за рахунок використання послуг вітчизняного органу, який додатково забезпечує сплату податків до державного бюджету, у підтримці успішності діяльності українських підприємств сфери органічного виробництва.

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

На основі дослідженого матеріалу проаналізовано роль і значення сертифікації органічних виробництв і обігу органічної продукції, процедуру, підходи та специфіку її проведення. Встановлено, що сертифікація значною мірою сприяє забезпеченню ефективної роботи операторів органічного ринку, зокрема виробників, за рахунок досягнення зацікавленості та довіри клієнтів, у першу чергу безпосередніх споживачів, відкритті можливостей для імпорту, виходу на нові ринки збуту, співпраці з партнерами, диверсифікації асортименту, управління якістю, ризиками, пов'язаними з попитом. Досліджено, що особливо актуального значення сертифікація набуває для діяльності вітчизняних підприємств даної сфери в умовах воєнного стану.

Перспективним напрямком подальших досліджень є проведення аналізу стану та тенденцій розвитку органічного ринку України в умовах воєнного стану та відновлення після війни, зокрема розробки комплексу заходів, що будуть цьому сприяти.

Author details (in English)

CERTIFICATION AS A COMPONENT OF ENSURING EFFICIENCY OF ORGANIC PRODUCTIONS ACTIVITY

Dmytro ANTIUSHKO

State University of Trade and Economics

Kyoto str., 19, Kyiv, Ukraine, 02156

e-mail: d.antiushko@knu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4135-6439>

Abstract. *The trend towards healthy nutrition is gaining considerable popularity among the population both on global and domestic level. One of its main components is the consumption of organic products. Certification is considered an important way to confirm that certain products are organic. Ukraine is characterized by significant potential for the production of organic products, also our country is one of the world leaders in terms of their exports, providing significant financial income and population employment. As a result of Russia's military action, the activities of Ukrainian organic sector organizations have come under threat. The importance of certification for ensuring the effective activity of organic market operators, its legislative and regulatory base of its implementation in Ukraine, the main branches of organic production, state regulation of bodies for its implementation, stages and features of this process, its duration, official registration of its results were analyzed and researched in the article. The basic normative documents for conformity of which the certification of organic productions and products in the international, foreign and domestic practice is carried out were defined and characterized. A list of certification bodies for organic production recognized by the European Commission for the provision of control services for organic production and circulation of organic products in Ukraine, which have the right to issue certificates of inspection for export. It was determined that among them the domestic organization LLC "Organic Standard" is presented. Its services are characterized by the highest popularity at the Ukrainian level. Based on the analyzed material, it was investigated that certification significantly contributes to the effective operation of organic market participants, especially producers, creating conditions for consumer confidence, opening markets, cooperation, product diversification, product quality management and managing risks. Also it was established that certification is especially important for economic recovery in martial law.*

Key words: *certification, organic products, organic production, export potential, marking.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Antiushko, D. (2022) Certification as a component of ensuring efficiency of organic productions activity. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 26, no. 1, pp. 12-22.

URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>

Використана література:

1. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України № 2496-VIII в редакції від 05.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>

2. 6 Facts About Ukraine's Organic Market. URL: <https://latifundist.com/en/spetsproekt/596-6-faktov-ob-organicheskom-rynke-ukrainy>
3. Органік в Україні. URL: <http://organic.com.ua/organic-v-ukraini/>
4. Ukraine strengthens its position in the international organic market. URL: <https://uaberries.com/en/news/ukraine-strengthens-its-position-in-the-international-organic-market>
5. Bostan I., Onofrei M., Gavriluță A. F., Toderașcu C., Lazăr C. M. An Integrated Approach to Current Trends in Organic Food in the EU. Foods. №8. 2019. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6560441/>
<https://doi.org/10.3390/foods8050144>
6. Nastase P. I., Toader M. Study regarding organic agriculture and certification of products. Scientific Papers - Series A, Agronomy. 2016. Vol. 59. P. 344-349.
7. Ummyiah H. M., Jabeen N., Baseerat A., Faheema M., Shahnaz M., Ambreen N. Certification of Organic Products. Int. J. Curr. Microbiol. App. Sci. №6 (11). 2017. P. 2300-2308. <https://doi.org/10.20546/ijcmas.2017.611.273>
8. Basanta R. Opportunity and challenge of organic certification system. The Journal of Agriculture and Environment. Vol. 10. 2009. P. 124-128. <https://doi.org/10.3126/aej.v10i0.2139>
9. Кунділовська Т. А., Зелянська Н. М, Захарчук В. Г. Формування ринку органічної продукції в Україні: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Одеса. Астропринт, 2019. 128 с.
10. Ляліна Н., Матвієнко-Біляєва Г. Механізм забезпечення розвитку органічного аграрного виробництва в Україні. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. 2019. Vol. 5. №2. P. 121-140. URL: <https://are-journal.com/are/article/view/241/202>
11. Гуменюк Г. Вимоги міжнародних стандартів щодо сертифікації органічного виробництва та акредитації органів, які її здійснюють. Стандартизація, сертифікація, якість. №4 (77). 2012. С. 13-18.
12. Мінькова О. Г., Сакало В. М., Горб О. О. Маркування та сертифікація органічної продукції. Актуальні проблеми економіки. №2 (176). 2016. С. 126-135.
13. The Sustainable Development Agenda. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>
14. The World Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends 2021. URL: <https://www.fibl.org/fileadmin/documents/shop/1150-organic-world-2021.pdf>
15. Global Organic Food Market Report (2021 to 2030) - Featuring General Mills, Cargill and Danone Among Others. URL: <https://www.globenewswire.com/news-release/2021/11/23/2339637/28124/en/Global-Organic-Food-Market-Report-2021-to-2030-Featuring-General-Mills-Cargill-and-Danone-Among-Others.html>
16. Притульська Н. В., Антюшко Д. П., Мотузка Ю. М. Органічні харчові продукти: реалії та перспективи виробництва і споживання. Товарознавчий вісник. 2022. №1 (15). С. 129-137.
17. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України № 877-V в редакції від 16.04.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>
<https://doi.org/10.37547/tajir/Volume04Issue01-04>
18. Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції: Постанова Кабінету Міністрів України № 1032 від 21.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1032-2020-%D0%BF#Text>

19. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу: Постанова Кабінету Міністрів України №87 від 12.02.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2020-%D0%BF#Text>
20. Про затвердження державного логотипа для органічної продукції: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 67 від 22.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-19#Text>
<https://doi.org/10.1163/15736512-02201005>
21. Органік Стандарт. URL: <https://organicstandard.ua/ua/services>
22. Органічний ринок в Україні. URL: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2020/02/UAOrganic_fact_sheet_2020-UA-1.pdf
23. Список міжнародно акредитованих органів сертифікації (органічне виробництво та обіг органічної продукції), включених до офіційного Переліку затвердженого Комісією ЄС. URL: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2020/01/Certification-bodies-Ukraine_EU-Regulation-1235_updated_2021.pdf

References

1. Pro osnovni principii ta vimogi do organichnogo virobnictva, obigu ta markuvannja organichnoї produkції: Zakon Ukraїni № 2496-VIII v redakції vid 05.08.2021 [On the basic principles and requirements for organic production, circulation and labeling of organic products: Law of Ukraine № 2496-VIII as amended on 05.08.2021]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>
2. 6 Facts About Ukraine's Organic Market. Retrieved from: <https://latifundist.com/en/spetsproekt/596-6-faktov-ob-organicheskom-rynke-ukrainy>
3. Органік в Україні [Organic in Ukraine]. Retrieved from: <http://organic.com.ua/organic-v-ukraini/>
4. Ukraine strengthens its position in the international organic market. Retrieved from: <https://uaberries.com/en/news/ukraine-strengthens-its-position-in-the-international-organic-market>
5. Bostan, I., Onofrei, M., Gavriluță, A. F., Toderașcu, C., Lazăr, C. M. (2019). An Integrated Approach to Current Trends in Organic Food in the EU. *Foods*. 8. Retrieved from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6560441/>
<https://doi.org/10.3390/foods8050144>
6. Nastase P. I., Toader M. (2016). Study regarding organic agriculture and certification of products. *Scientific Papers - Series A, Agronomy*. 59, pp 344-349.
7. Ummiyah, H. M., Jabeen, N., Baseerat, A., Faheema, M., Shahnaz, M., Ambreen, N. (2017) Certification of Organic Products. *Int. J. Curr. Microbiol. App. Sci.* 6 (11), pp. 2300-2308. <https://doi.org/10.20546/ijcmas.2017.611.273>
8. Basanta, R. (2009). Opportunity and challenge of organic certification system. *The Journal of Agriculture and Environment*. 10, pp. 124-128. <https://doi.org/10.3126/aej.v10i0.2139>
9. Kundilovs'ka, T. A., Zeljans'ka, N. M., Zaharchuk, V. G. (2019) Formuvannja rinku organichnoї produkції v Ukraїni: teoretichni ta praktichni aspekti : monografija [Formation of the market of organic products in Ukraine: theoretical and practical aspects: monograph]. Odessa: Astroprint [In Ukrainian]

10. Ljalina, N., Matvienko-Biljaeva, G. (2019) Mehanizm zabezpechennja rozvitku organichnogo agrarnogo virobництва v Ukraïni [Mechanism for ensuring the development of organic agricultural production in Ukraine]. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. Vol. 5. 2, pp. 121-140. Retrieved from: <https://are-journal.com/are/article/view/241/202>. [In Ukrainian]
11. Gumenjuk, G. (2012) Vimogi mizhnarodnih standartiv shhodo sertifikacii organichnogo virobництва ta akreditacii organiv, jaki ii zdijsnjut' [Requirements of international standards for certification of organic production and accreditation of bodies that carry it]. Standardization, certification, quality. 4 (77), pp. 13-18. [In Ukrainian]
12. Min'kova, O. G., Sakalo, V. M., Gorb, O. O. (2016) Markuvannja ta sertifikacija organichnoï produkcii [Marking and certification of organic products.]. Actual problems of economy. 2 (176), pp. 126-135. [In Ukrainian]
13. The Sustainable Development Agenda. Retrieved from: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>
14. The World Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends 2021. Retrieved from: <https://www.fibl.org/fileadmin/documents/shop/1150-organic-world-2021.pdf>
15. Global Organic Food Market Report (2021 to 2030) - Featuring General Mills, Cargill and Danone Among Others. Retrieved from: <https://www.globenewswire.com/news-release/2021/11/23/2339637/28124/en/Global-Organic-Food-Market-Report-2021-to-2030-Featuring-General-Mills-Cargill-and-Danone-Among-Others.html>
16. Pritul's'ka, N. V., Antjushko, D. P., Motuzka, Ju. M. (2022) Organichni harchovi produkti: realii ta perspektivi virobництва i spozhivannja [Organic food products: realities and prospects of production and consumption]. Commodity herald. 1 (15), pp. 129-137. [In Ukrainian]
17. Pro osnovni zasadi derzhavnogo nagljadu (kontrolju) u sferi gospodars'koï dijall'nosti: Zakon Ukraïni № 877-V v redakcii vid 16.04.2022 [On the basic principles of state supervision (control) in the sphere of economic activity: Law of Ukraine № 877-V as amended on 16.04.2022]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text> <https://doi.org/10.37547/tajir/Volume04Issue01-04>
18. Pro zatverdzhennja Porjadku sertifikacii organichnogo virobництва ta/abo obigu organichnoï produkcii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukraïni № 1032 vid 21.10.2020 [On approval of the Procedure for certification of organic production and / or circulation of organic products: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 1032 from 21.10.2020]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1032-2020-%D0%BF#Text>
19. Pro zatverdzhennja Porjadku vedennja Derzhavnogo reestru operatoriv, shho zdijsnjut' virobnictvo produkcii vidpovidno do vimog zakonodavstva u sferi organichnogo virobництва, obigu ta markuvannja organichnoï produkcii, Derzhavnogo reestru organiv sertifikacii u sferi organichnogo virobництва ta obigu organichnoï produkcii, Derzhavnogo reestru organichnogo nasinnja i sadivnogo materialu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukraïni № 87 vid 12 ljutogo 2020 [On approval of the Procedure for maintaining the State Register of Operators Producing Products in accordance with the requirements of legislation in the field of organic production, circulation and labeling of organic products, the State Register of certification bodies in the field of organic production and circulation of organic products, the State Register of Organic Seeds and Planting Material: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 87 from 12.02.2020]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2020-%D0%BF#Text>

20. Pro zatverdzhennja derzhavnogo logotipa dlja organichnoi produkcii: Nakaz Ministerstva agrarnoi politiki ta prodovol'stva Ukraïni № 67 vid 22.02.2019 [On approval of the state logo for organic products: Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine № 67 from 22.02.2019]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-19#Text>
<https://doi.org/10.1163/15736512-02201005>
21. Organik Standart [Organic Standard]. Retrieved from: <https://organicstandard.ua/ua/services>
22. Organichnij rïnok v Ukraïni. [Organic market in Ukraine]. Retrieved from: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2020/02/UAOrganic_fact_sheet_2020-UA-1.pdf
23. Spisok mizhnarodno akreditovanih organiv sertifikacii (organichne virobnictvo ta obig organichnoi produkcii), vkljuчениh do oficijnogo Pereliku zatverdzhenogo Komisieju ЄC [List of internationally accredited certification bodies (organic production and circulation of organic products) included in the official List approved by the EU Commission]. Retrieved from: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2020/01/Certification-bodies-Ukraine_EU-Regulation-1235_updated_2021.pdf

© 2022 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
Under the following terms:
Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
No additional restrictions
You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.
Publishing with SEPS ensures:
• Immediate, universal access to your article on publication
• High visibility and discoverability via the SEPS website
• Rapid publication
• Guaranteed legacy preservation of your article
• Discounts and waivers for authors in developing regions
Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

